

Преди много години, въ дни на тежко робство, нашият народъ излъчи изъ редоветъ си единъ борецъ съ свещенна мисия, който възвести смѣло и дрѣзко идването на народното спасение и начена да заклина и кръщава събратята си въ името на свободата. Той проповѣдваше, че спасението трѣбва да търсимъ въ нашитъ собствени сили, защото „ключътъ на робската тъмница се намира въ джеба на тогова, който лениво се излежава въ нея“. Този апостолъ на самоупованието и на свободата народа нарече Левски, заради неговата смѣлостъ и безстрашие.

Левски бѣше човѣкътъ, който направи завой въ освободителната борба. Той осъществи на дѣло идеята на Каравеловъ за една народна и повсемѣстна борба срещу тиранина. Дълбокиятъ смисълъ на неговата борба бѣше да накара българина самъ да почувствува свободата си като една насъщна необходимостъ, да освободи духоветъ отъ гнета на колебанието и неувѣреността, да създаде независими и волеви личности и да ги организира въ името на свободата на българския народъ. Останалото бѣше подробностъ, която идѣше отъ самосебе си.

Каква ли енергия и воля е обладала личността му, за да извърши този духовенъ превратъ?

Василь Левски, организатора на революцията, имаше весела и приветлива душа. Отъ цѣлото му същество лѣхаше свежестъ, чистота и откровеностъ, буйна мла-

дежка сила напираше въ гърдитъ му, искръше въ погледа му, който завладяваше сърдцата. Той бѣше трезвъ, разуменъ, безстрашенъ и човѣченъ. Човѣшкитъ слабости не му бѣха присъщи. Съзираше презъ нравствения образъ на борцитъ образа на свободата, която ще създадатъ, свобода отърсена отъ отровата на общественитъ недъзи, ценена отъ тия които я притежаватъ. Борбата за свобода за Левски бѣше свещенодействие, а борцитъ — свещенослужители.

Левски бѣше неустрашимъ и неуморенъ борецъ. Силата си той черпѣше отъ обичята си къмъ българския народъ и отъ своето убеждение, което бѣше кратко, ясно, безъ съмнения и противоречия — „борба за свобода която ще доведе народното добруване“. Той обладаваше всички качества, необходими му да се справи съ опасноститъ, които борбата му предлагаше на всѣка стѣпка — безстрашие, ловкостъ, съобразителностъ и самообладание. Мълвата около неговото име заразяваша и увличаща го предхождаше навѣскъже, зовѣше душитъ и подготвяше почвата за дѣла. Левски печелѣше борци на народното дѣло съ своя духовенъ чаръ. Той бѣше истински, общопризнатъ народенъ водачъ. Личността му съчетаваше сполучливо две противоположности — борческа твърдостъ и мжжество съ ангелска чистота и приветливостъ.

Той разпали огъня на борбата и има дързостта да прѣсне жаръ